

in een bv van één van de Trojka-leden en hosanna-persberichten die beleggers en leningverschaffers misleidden. Na het vertrek van de Trojka dook in het jaarverslag van 2009 plotseling een waslijst op van jarenlang verborgen gehouden 'related party transactions'. Volgens de boekhoudregels moeten die transacties met verbonden partijen apart in het jaarverslag staan. Zo kunnen beleggers een betere inschatting maken van toekomstige kasstromen en winsten. Bij de InnoConcepts dus niet. In datzelfde jaar hield Deloitte wel een kleine slag om de arm vanwege een aanstaande afwaardering van 33 miljoen euro op een openstaande vordering door het faillissement van de Chinese dochter Cheng Meng. De Trojka had toen al acht jaar huis gehouden bij het bedrijf.

STRAFBAAR

De mailcorrespondentie tussen de Trojka-leden gaat ook in op deze kwestie van verbonden partijen. Het in Azië kantoorhoudend Trojka-lid overleed medio 2008, was directeur van de daar gevestigde Founders Groep. Maar uit de mails blijkt ook dat deze man via twee vennootschappen een controlerend belang had in InnoConcepts. Banken, beleggers en accountant hebben dat nooit mogen vernemen. En met opzet. Een van de Trojka-leden wijst hem eind 2007 erop dit ook vooral zo te houden:

"Probleem is dat als zo'n brief ooit bij Kim Tan [controle-rend Deloitte-accountant, red.] zou komen, Founders direct een related party is geworden en wij dood zijn. Ook zou deze brief betekenen dat jij per direct strafbaar wordt voor de AFM want je hebt nooit iets gemeld. Wil je denk ik ook niet."

Of huisaccountant Deloitte is vak-kundig om de tuin geleid, of de

DE HAND BIJTEN DIE JE VOEDT, KAN COMMERCEEL VERVELENDE GEVOLGEN HEBBEN

controleurs hebben hun cijfercontrole wat te nonchalant uitgevoerd. Maar op het eerste gezicht zou het schier onmogelijk moeten zijn dat een beursbedrijf, in de zomer van 2007 zelfs op de beurs nog bijna 400 miljoen euro waard, zo lang haar accountant kan misleiden en vrij spel heeft met lucratieve kasrondjes voor financieel gewin van drie kompanen. Zo'n tien jaar konden de heren ongestoord hun gang gaan.

IN DE TANG

Accountants lijken de maatschappelijke roep om meer van hun werk bloot te geven maar niet te willen beantwoorden. Maar wat houdt ze tegen?

De weeffout zit hem vooral in het feit dat de accountant weliswaar wordt benoemd door de aandeelhouders, maar het bedrijf ziet als cliënt, de broodheer. En die cliënt stoot hij liever niet tegen het hoofd. De hand bijten die je voedt, kan commercieel vervelende gevolgen hebben. Aanvankelijk woog de maatschappelijke verantwoordelijkheid in theorie zwaarder dan het belang van de klant. Het beroep stoelde op drie pijlers: onafhankelijkheid, des-

kundigheid en onpartijdigheid. Geheimhouding is steeds meer naar de voorgrond geschoven.

Een analyse van hun inkomstenbronnen laat zien waarom. Accountantskantoren hebben een goede klant aan beursbedrijven. Onderzoek van de VEB toont aan dat alleen de Nederlandse AEX- en AMX-bedrijven in 2010 ruim 320 miljoen euro overmaakten aan de big four [Deloitte, Ernst & Young, KPMG en PricewaterhouseCoopers] voor allereerste diensten.

De hoofdmoot van hun facturen betreft de jaarrekeningcontrole. Maar accountants worden ook ingeschakeld voor boekenonderzoek in geval van een fusie- of overname, belastingadvies, duurzaamheidsonderzoek of het doorlichten van halfjaarcijfers. En vooral deze klusjes leveren veel geld op. Deze perverse prikkels voeden de huidige discussie om controle- en adviesdiensten te scheiden.

MEER LEZEN?

Lees het gehele interview met Marcel Pheijffer op veb.net/accountant

400

miljoen. Die beurswaarde bereikte Innoconcepts bijna vijf jaar geleden. Daar is nu niets meer van over.